

विन्देत् । अप्सु होतव्यम् । आपो वै सर्वा देवताः । देवता-
स्वेवाग्निहोत्रं ऊतं भवति । आपस्तु न परिचचीत ।
यदापः परिचचीत । यामेवाप्साऊतिं जुहुयात् । तां परि-
चचीत । तस्मादापो न परिचक्ष्याः” इति । अन्यत्र ते देवा
अग्नौ तनूः अन्यं दधतेत्यभिधानादग्निः सर्वदेवतात्मकः
सचाग्निरप्सु प्रविष्टः । सलिलाय त सोऽपः प्राविशदिति श्रुतेः ।
तस्मादपां सर्वदेवतारूपत्वम् ‘अप्सु’ होता कदाचिदप्यपो न
विन्देत् । अजस्य तु नाग्नीयादित्यादिनोक्ता व्रतविशेषाः सांव-
त्सरिकाः । तथाचाहापस्तम्भः, सांवत्सरिकाण्येतानि व्रतानी-
त्याध्यात्मरथो यावज्जीवमित्यालेखन इति । तदेवं मुख्याग्न्य-
सम्भवेऽनुकल्पपरम्पराभिहिता ॥

(७) अथ यदुक्तं सूत्रकारेण । अग्नये विविचयेष्टाकपालं तस्या-
हिताग्नेरन्यैरग्निभिरग्नयः सः सृजेरन्मियोवेति । तदिदं विधत्ते ।
“मेध्या चैव एतस्यामेध्या च तनुवौ सः सृज्येते । यस्याहि-
ताग्नेरन्यैरग्निभिरग्नयः सः सृज्यन्ते । अग्नये विविचये पुरोडाश-
मष्टाकपालं निर्वपेत् । मेध्याञ्चैवास्यामेध्याञ्च तनुवौ व्यावर्त्त-
यति” इति । ‘आहिताग्नेः’, ‘यस्य’ यजमानस्य, स्वकीय ‘अग्नये’,
अन्यदीयैः श्रौतस्मार्त्तलौकिकाग्निभिः ‘सः सृज्येरन्’ । ‘एतस्य’
यजमानस्य, ‘मेध्यामेध्यतनुवौ’, सः सृष्टे भवतः । स्वकीया-
श्रौताग्नये यागयोग्यत्वान् मेध्यतनूः अग्न्यन्तरममेध्यतनूः तदु-
भयं, योऽग्निर्विविनक्ति सोऽयं ‘विविचिः’, तस्मै हविर्निर्वापेसत्यसौ
तनूद्वयं परस्परं व्यावृत्तं करोति ॥